

**A 2009. évi verseny főtámogatója:
NEMZETI TANKÖNYVKIADÓ ZRT.**

A rendezvény támogatói:
BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM
VERES PÉTER GIMNÁZIUM
ELTE TTK MATEMATIKAI INTÉZET
OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS MINISZTERIUM
BRINGÓHINTÓ KKT.
MACKENSEN KFT.

Zene és hang: CSIBA LAJOS, KERÉKES BARNABÁS

A verseny körzeti fordulójának helyi szervezői:

Buda körzetben:

GELNICZKY GYÖRGY (Veres Péter Gimnázium)
HORVÁTHNÉ LÁPOSI ÉVA (Bárzi Géza Általános Iskola)
MERÉNYI IMRE (Baár-Madas Református Gimnázium)
FARKAS ESZTER (Áldás Utcai Általános Iskola)
ANTAL ERZSÉBET (Arany János Általános Iskola és Gimnázium)

Pest körzetben:

KAPOSINÉ BODÓ ANNA (Babits Mihály Gimnázium)
SZÉKELYHIDI-CSÁFORDA MÓNICA (Móra Ferenc Általános Iskola)
MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium)
LATÁK ISTVÁN (Lónyay Református Gimnázium)

A Jókai-körzetben:

GAZDA-PUSZTAINÉ VÉBER GABRIELLA (Vaszary János Ált. Isk., Tata)
KÁSA ZSUZSANNA (Deák Ferenc Általános Iskola, Veszprém)
LASKÓ ZOLTÁNNÉ (Teleki Blanka Gimnázium, Székesfehérvár)

A Petőfi-körzetben:

TERCSINÉ TÓTH ILONA (Zrínyi Ilona Általános Iskola, Kecskemét)
OSVÁTH EMESE (Szilády Áron Református Gimnázium, Kiskunhalas)

A Vörösmarty-körzetben:

VARGÁNÉ VÁRSZEGI CSILLA (Gönczy Pál Ált. Isk., Hajdúszoboszló)
KATONÁNÉ FERENCZ ÉVA (Bocskai István Általános Iskola, Derecske)
TÓTHNÉ BODÓ MÁRIA (GYAKI 5. Sz. Ált. és Sportiskola Tagint., Gyula)

*„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefo-
laló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több
ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképessé-
günket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”*

*Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas
bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.*

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2009.
5. osztály
Országos döntő

A rendezvény fővédnöke:
Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus

A feladatsor összeállítója:
MARTON ÁGOTA középiskolai tanár

Feladatok, ötletek:
PAPP ISTVÁN középiskolai tanár

A feladatsor lektorálójaja:
KERÉKES BARNABÁS középiskolai tanár

Szerkesztés, informatikai háttér:
TASSY GERGELY egyetemi hallgató

A verseny megálmodója:
NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Jelöljétek meg azokat a meghatározásokat, amelyek megfejtése egy **szer-** kezdetű szó! (Pl. 'a hét egyik napja' → **szerda**)
(A) javít (B) érzelmi kötődés, vonzódás (C) kacskaringós hegyi út
(D) okos (E) eszközök tárolására szolgáló helyiség
- Melyik műben szerepel **boszorkány**?
(A) Jancsi és Juliska (B) Óz, a csodák csodája (C) Narnia krónikái
(D) Harry Potter-sorozat (E) Szegény Dzsoni és Árnika
- Három népi megfigyelésen alapuló mondásból kihagytunk egy-egy keresztnevet. Melyek ezek?
Hogyha fénylik, megtelik a pince.
Sándor,, Benedek zsákban hoznak meleget.
..... kopog, karácsony locsog.
(A) Katalin (B) Károly (C) Bence (D) Vince (E) József
- Mely meghatározások lehetnek igazak a **mentek** igealakra?
(A) E/1. személyű, jelen idejű. (B) T/2. személyű, jelen idejű.
(C) T/2. személyű, múlt idejű. (D) T/3. személyű, múlt idejű.
(E) Az ige lehetséges E/3. személyű alakja a **ment**.
- Jelöljétek be Tatay Sándor *Kinizsi Pál* című regényének szereplőit!
(A) Buga Jakab (B) Mátyás király (C) Küsmödi bácsi
(D) Bujkó (E) Botond
- K** vagy **KK**? Jelöljétek be a **kk**-val írandó szavakat!
(A) ba...ancs (B) kaku... (C) ci...ázik (D) ci...cakk (E) bu...fenc
- Mi a közös az öt dőlt betűs szóban? Találjátok ki, hogy logikailag mely további szavak illenek közéjük!
kegyes, négyzet, halhatatlan, rezervátum, kételkedik,
(A) ötletes (B) torna (C) fegyelem (D) békétlen (E) éléskamra
- A felsorolt állatmegnevezések közül jelöljétek meg azokat, amelyek az állatok **kölykeire, kicsinyeire** utalnak!
(A) bak (B) gida (C) borjú (D) koca (E) kanca

- Melyik szólás fejezi ki azt, hogy két ember hasonlóan rossz, azaz egyik sem jobb a másiknál?
(A) Egy cipőben járnak. (B) Egyik kutya, másik eb.
(C) Kígyót melenget a keblén. (D) Egy tálból cseresznyéznek.
(E) Az egyik 19, a másik egy híján 20.
- Jelöljétek meg az alábbi idézetre vonatkozó **igaz** állításokat!
*„Értünk Kunság mezein
Ért kalászt lengtél”*
(A) A vers egésze felidézi a magyar történelem néhány sorsdöntő eseményét.
(B) Az idézet szerzőjének egy másik híres verse Az alföld.
(C) Az idézet első szava T/1. személyű ige.
(D) Az „ért kalász” kifejezés a bő termésre utal.
(E) A vers megszólítottja maga az Úristen.
- Állítsátok betűrendbe a dőlt betűs szavakat, majd olvassátok össze az utolsó előtti betűket! Az így kapott szónak melyek a szinonimái?
kender, kötött, köteles, kéve, kend
(A) rí (B) kacag (C) köhög (D) zokog (E) hahotázik
- Jelöljétek meg a toldalékkal ellátott mellékneveket!
(A) hibáiból (B) okosan (C) leggyorsabban (D) jól (E) futva
- Felsoroltunk négy különböző irodalmi művet. Válasszátok ki a velük kapcsolatos **igaz** állításokat!
Pinokkió, A Tenkes kapitánya, Bogáncs, Kele
(A) A felsoroltak közül kettő külföldi szerző műve.
(B) Az egyik mű a kuruc korban játszódik.
(C) Két műnek ugyanaz a szerzője.
(D) A művek között vers is található.
(E) Kettőnek egy-egy állat a főhőse.

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Gyűjtsetek minél több **B** betűvel kezdődő, 3 szótagos igét! (A *be-* és *bele-* igekezős igék – mint például a *betakar*, *belenéz* – nem számítanak!)
 - Írjátok egy legalább 4 soros, rímes verset, versikét, amely kizárólag **B** betűs szavakból áll! (Természetesen nem kell feltétlenül az a) pontban gyűjtött szavakat felhasználnotok!)